

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN VAN 6 OKTOBER 2025

Kamer B1M

De heer (...) woonstkeuze doende bij zijn raadsman mr. Van Gijseghem Robin, kantoorhoudende te 1860 Meise

appellant,
in persoon verschenen en bijgestaan door mr. VAN GIJSEGHEM Robin, advocaat te 1860 MEISE,

tegen de beschikking van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Turnhout van 25 maart 2025, gekend onder het rolnummer 25/4/C

tegen

De BELGISCHE STAAT

Vertegenwoordigd door de minister van Justitie, met kantoren te 1000 BRUSSEL, Waterloolaan 155, met ondernemingsnummer 0308.357.753

geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. VAN GULCK Karine, advocaat te 2600 BERCHEM,

1. VOORGAANDEN

1.
Bij exploit van 18 februari 2025 heeft de heer (...) dagvaarding in kort geding betekend aan de Belgische Staat teneinde deze laatste te horen bevelen hem binnen de veertien dagen na het tussen te komen vonnis over te brengen naar een aan zijn noden aangepaste instelling waaraan één van de

inrichtingen vermeld onder artikel 3, 4° c) en d) van de Interneringswet voldoet, onder de verbeurte van een dwangsom van 250 euro per begonnen dag opsluiting in de gevangenis. Hij vorderde tevens de betaling van de gerechtskosten.

2.

De bestreden beschikking van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen afdeling Turnhout van 25 maart 2025 heeft de vordering ontvankelijk maar ongegrond verklaard. De (...) veroordeeld tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding van 117,73 euro aan de Belgische Staat en van het rolrecht. De bijdrage aan het fonds is, omdat hij rechtsbijstand geniet, niet vereffend.

De rechtbank overwoog daartoe dat zij bevoegd was omdat de eiser expliciet in de dagvaarding het hoogdringend karakter van de vordering vermeldde. De Kamer tot Bescherming van de Maatschappij beslist krachtens de artikelen 11 en 19 van de Interneringswet over de plaatsing en overplaatsing van een geïnterneerde persoon. De burgerlijke rechter is bevoegd om te oordelen over een eventueel in gebreke blijven van de Belgische Staat om een geïnterneerde persoon over te brengen naar een van de inrichtingen bedoeld in artikel 3, 4° b, c of d. De eiser beroept zich op een subjectief recht om de nodige therapie en zorg te bekomen, waarvan hij de schending voorhoudt. Ook wat de grond betreft is voldaan aan de vereiste van hoogdringendheid. De rechtbank stelt evenwel vast dat eiser die thans zijn overbrenging naar een forensisch psychiatrisch centrum vordert, in het verleden herhaaldelijk daarover weigerachtig stond en de Kamer tot Bescherming van de Maatschappij sinds 2016 steeds op gebrek aan medewerking van de (...). Aldus maakt de eiser zelf zijn mogelijke overbrenging naar een forensisch psychiatrisch centrum onmogelijk. Hij zorgde zelf voor een behandelingsimpasse en gaf aan dat zulk centrum hem niet de gepaste zorg kan bieden, zodat zijn vordering daarmee contradictorisch is. Aldus kan de Staat niet verweten worden geen gepaste behandeling te hebben gevonden, nu hij zelf elke vorm van medewerking weigerde.

3.

De (...) heeft tegen deze beschikking hoger beroep aangetekend met een verzoekschrift neergelegd ter griffie op 8 mei 2025. Hij volhardt in zijn oorspronkelijke vordering.

De Belgische Staat concludeert tot de ongegrondheid van het hoger beroep.

2. BEOORDELING

4.

Op 31 januari 2007 wenste de (...) bij de politie een klacht neer te leggen, waar hij zelf van zijn vrijheid werd beroofd wegens verdenking van strafbare feiten. Hij is geïnterneerd door het hof van beroep Antwerpen op 16 juni 2008, wegens feiten van belaging, inbreuken op de telecomwetgeving en op de wapenwet en mondelinge bedreigingen.

Vanaf dan verbleef de (...) tot 28 februari 2018 onafgebroken in de gevangenis, waarna hij ingevolge vonnis van de Kamer voor de Bescherming van de Maatschappij van Antwerpen is overgeplaatst naar het forensisch psychiatrisch centrum te Antwerpen en later naar Gent. Op basis van een behandelingsimpasse is zijn terugplaatsing beslist naar de gevangenis van Merksplas bij vonnis van 27 januari 2021. Vanaf die datum tot 16 september 2022, datum waarop hij na een uitgangsvergunning niet meer terugkeerde, verbleef de (...) opnieuw in de gevangenis. Op 2 mei 2023 is hij na aanhouding in Nederland overgeleverd aan België en sindsdien verblijft hij opnieuw in de gevangenis.

5.

De vordering van de (...) tot overbrenging naar een forensisch psychiatrisch centrum is urgent. Er bestaat geen betwisting over dat hij in de gevangenis waar hij sedert meer dan dertien jaren (mits enkele tussenpozen) verblijft, niet de nodige zorg en therapeutische behandeling krijgt, waardoor zijn belangen

zijn geschaad en hij schade lijdt. Deze schade neemt met elke bijkomende dag detentie zonder therapeutische tenlasteneming toe.

Aldus is een beslissing noodzakelijk om de schending van zijn belangen en de verderzetting en toename van schade te doen ophouden en te voorkomen.

De urgentievoorwaarde is zowel formeel als inhoudelijk vervuld. De betwisting ervan door de Belgische Staat is ongegrond.

6.

De onrechtmatigheid van de detentie van een geïnterneerde persoon in de gevangenis, waar hij geen behandeling, zorg of therapie kan krijgen, staat ingevolge de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, buiten kijf. De Staat betwist zulks niet.

Toch stelt de Staat dat het onrechtmatig karakter ervan zou worden weggenomen door de houding van de geïnterneerde persoon zelf. Daarbij voert hij aan dat de beweerde halsstarrige houding van de (...) zijn verzet dat (in het verleden) tot onmogelijkheid van behandeling zou hebben geleid, meer zouden zijn dan een koppige houding veroorzaakt door zijn ziektebeleid — het is niet betwist dat de (...) (nog steeds) aan een geestesstoornis lijdt. Hem wordt verweten zelf voor een behandelingsimpasse te hebben gezorgd en niet zelf een hulpvraag te hebben gesteld.

Een en ander is irrelevant, aangezien de toestemming van de geïnterneerde persoon geen voorwaarde is voor zijn subjectief recht op therapie, behandeling en zorg.

Zelfs het ten overvloede voorgebrachte stuk 26 van de (...) de Staat af als geen bewijs van zijn wil om behandeld te worden. Nochtans leest het hof in die verklaring geen tegenstrijdigheid met zijn vordering, integendeel wel een aanklacht tegen het gebrek aan therapeutische behandeling en zijn verblijf in de gevangenis. Hij schrijft ondermeer: "laat ze me maar terug naar FPC sturen".

Waar de beweerde houding van de (...) (in het verleden) bij gebrek aan bewijs daarvan niet als foutief aan te merken valt, vormt zij geen rechtsgrond om tot afwezigheid van het onrechtmatig karakter van de detentie zonder recht op therapie en zorg te besluiten. Van klaarblijkelijk aangevoerde een doorbreking van het causaal verband tussen de fout van de Belgische Staat en de schade van de (...) ligt geen bewijs voor.

7.

Ten onrechte ook voert de Staat aan dat een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank noodzakelijk zou zijn vooraleer de vordering van de ... zou kunnen worden toegestaan. Daarmee verwacht de Staat immers de gevorderde overbrenging met de plaatsing of overplaatsing, terwijl hij nochtans de bevoegdheid van het hof niet betwist. In dezelfde zin is een verwijzing naar artikel 54 van de Interneringswet niet pertinent.

8.

Over het verstrijken van de redelijke termijn om de geïnterneerde persoon over te brengen naar een aan zijn noden aangepaste instelling, bestaat geen twijfel. Hij verbleef en verblijft gedurende periodes van meerdere jaren in de gevangenis. De vraag van de Staat om de zoektocht naar een gepaste instelling mee te nemen in de beoordeling van die redelijke termijn gaat in tegen de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; bovendien spreekt de Staat de (...) tegen, wanneer die stelt dat hij zelfs niet eens op de wachtlijsten is opgenomen, zodat niet aannemelijk is dat van een zoektocht naar een gepaste instelling sprake is of was.

9.

De vordering van de (...) is gegrond en de bestreden beschikking wordt hervormd.

De vordering is concreet genoeg geformuleerd en het hof acht het noodzakelijk een dwangsom op te leggen, nu uit niets blijkt dat het bevel tot overbrenging zonder eraan verbonden dwangsom effectief

zou worden uitgevoerd. Het hof bepaalt een maximum aan te verbeuren dwangsommen. Een termijn van één maand vanaf de betekening van dit arrest om tot uitvoering over te gaan moet, gelet op de geruime intussen verstreken tijd, voldoende zijn.

10.

De Staat draagt de gerechtskosten van de beide aanleggen, behoudens de rolrechten.

3. BESLISSING

Het hof beslist bij arrest op tegenspraak.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Het hof verklaart het hoger beroep en de oorspronkelijke vordering van de (...) gegrond, hervormt de bestreden beschikking en wijst opnieuw;

Het hof beveelt de Belgische Staat de(...) binnen een maand na de betekening van dit arrest over te brengen naar een aan zijn noden aangepaste instelling, waaraan één van de inrichtingen vermeld onder artikel 3 4° c) en d) van de Interneringswet in ieder geval voldoet, onder de verbeurte van een dwangsom van 250 euro per dag vertraging in de uitvoering ervan, met een maximum aan te verbeuren dwangsommen van 250.000 euro;

Het hof veroordeelt de Belgische Staat tot de betaling van de gerechtskosten verbonden aan de beide aanleggen, gevallen aan de zijde van de(...)en begroot op twee maal de rechtsplegingsvergoeding van 1.883,72 euro;

Het hof zegt voor recht dat geen rolrechten verschuldigd zijn (artikelen 279 en 161 van het wetboek registratie-, Hypotheek- en Griffierechten);

Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van 06 oktober 2025 door

D. DEMEESTER	Kamervoorzitter
I. TRAEST	Raadsheer
P. HEIREMANS	Raadsheer
F. HSINI	Griffier